

Llei dels drets i les oportunitats de la infància i l'adolescència

Generalitat de Catalunya

Maig de 2010

Objectius de la Llei

- Abasta tota la legislació catalana sobre la infància i l'adolescència, independentment de si es troba o no en situació de risc o desemparament

- Visualitzar l'infant i l'adolescent com a subjecte de drets i oportunitats
- Actualitzar la normativa d'acord amb les noves necessitats i circumstàncies socials

Marc jurídic

- L'article 166.3 i 166.4 de l'Estatut atribueix a la Generalitat la competència exclusiva en matèria de protecció de menors i de promoció de les famílies i de la infància
- La Llei desplega l'article 17 de l'Estatut, que reconeix el dret de totes les persones menors d'edat a rebre l'atenció necessària per al desenvolupament de la seva personalitat i del seu benestar en el context familiar i social

Estructura de la Llei

La Llei s'estructura en 6 títols amb un total de 165 articles

- Títol I. Disposicions directives i principis rectors
- Títol II. Drets dels infants i dels adolescents
- Títol III. Prevenció general
- Títol IV. Protecció pública davant el maltractament infantil
- Títol V. La protecció a la infància i l'adolescència en situació de risc social i desemparament
- Títol VI. Infraccions i sancions
- 7 disposicions addicionals, 4 transitòries, 1 derogatòria i 4 finals

Novetats de la Llei

Títol I. Disposicions directives, principis rectors i actuacions de les administracions públiques

- L'interès superior de l'infant i adolescent és el principi integral i transversal en tots els àmbits que afecten a l'infant i adolescent i les normes i polítiques públiques han de garantir aquest interès
- El Departament competent en matèria de menors de la Generalitat, actualment el Departament d'Acció Social i Ciutadania, coordinarà i planificarà les polítiques d'infància a nivell nacional
- **Es crearan taules territorials d'infància** per tot el país, que coordinaran les polítiques en l'àmbit territorial
- Els **Consells de Participació d'Infància** seran el mitjà de participació dels infants. Se'n crearan a nivell municipal i hi haurà un consell d'àmbit nacional

Novetats de la Llei

Títol II. Dels drets dels infants i adolescents

- **Es defineixen els drets i les llibertats de l'infants i l'adolescent, en diferents àmbits:** àmbit civil i polític, de la salut, del benestar personal i material, etc.
- En l'àmbit de la salut, **es reconeix el dret a decidir sobre la pròpia maternitat**, d'acord amb la legislació específica
- En el camp de l'educació, es regula l'**absentisme escolar, la desescolarització i l'abandó escolar**. Les administracions hauran de detectar-ne els casos i adoptar les mesures necessàries

Novetats en la Llei

Títol III. Prevenció general

- **Prevenció general:** L'administració ha de prevenir tot tipus de situacions perjudicials per als infants (maltractaments, explotació laboral o sexual, consum de drogues, etc.) i ha de promoure programes de sensibilització a la ciutadania
- Es defineix la prevenció del **risc social**: aquelles situacions que afecten a conjunts d'infants i adolescents de forma global, ja sigui per una qüestió territorial, cultural o social
- Prevenció específica de **l'ablació i la mutilació genital femenina**
- El Govern de la Generalitat farà una **llista d'indicadors de factors de risc i de protecció i farà recomanacions** per tal que sigui més fàcil identificar-los

Novetats de la Llei

Títol IV. De la protecció pública relativa als maltractaments a infants i adolescents

- Es prioritza que sigui l'**infant maltractat qui es quedi a l'entorn familiar** i sigui el maltractador el que hagi de marxar de casa
- **Es crea el Centre d'Investigació i Recerca sobre el Maltractament Infantil**
- Protecció davant la victimització secundària
- Especialització i formació de les forces i cossos de seguretat, i professionals de la salut i l'educació
- La Generalitat podrà exercir l'**acció popular** en els judicis penals per mort o per maltractaments físics o sexuals greus
- Es creen serveis d'atenció especialitzada als infants i adolescents víctimes d'abús sexual

Novetats de la Llei

Títol V. Protecció a la infància i l'adolescència en situació de risc o desemparament (1)

- **Distinció entre situacions de risc i de desemparament:**

- **Situació de risc:** l'infant es veu limitat o perjudicat a nivell personal, però no és necessària la separació del seu nucli familiar
- **Desemparament:** l'infant es troba en una situació en què li falten elements bàsics per al seu desenvolupament personal i cal aplicar una mesura que impliqui la separació del seu nucli familiar

- **Millores en el procediment de desemparament:**

- **Mesures cautelars:** quan hi hagi una situació de perill, es pot desemparar l'infant de forma preventiva
- **Limitació del termini** per oposar-se a les situacions de desemparament i d'adopcions de mesures de protecció
- **Regulació** més detallada del procediment administratiu

Novetats de la Llei

Títol V. Protecció a la infància i l'adolescència en situació de risc o desemparament (2)

- Considerar l'infant o l'adolescent com a **subjecte de dret** i facilitar el seu exercici i la seva participació:
 - **Notificar les resolucions** als adolescents, els quals que podran impugnar-les
 - **Informar a l'infant o l'adolescent protegit de la seva situació personal**, de les mesures adoptades i de les actuacions que caldrà seguir
 - **Crear la figura del procurador/a dels drets dels infants i adolescents**, que tindrà les funcions de:
 - Inspecció
 - Atendre les sol·licituds i queixes de menors tutelats
 - Atendre les peticions del Síndic de Greuges
 - Elevar al Departament competent recomanacions i propostes en l'àmbit de les situacions dels infants i adolescents

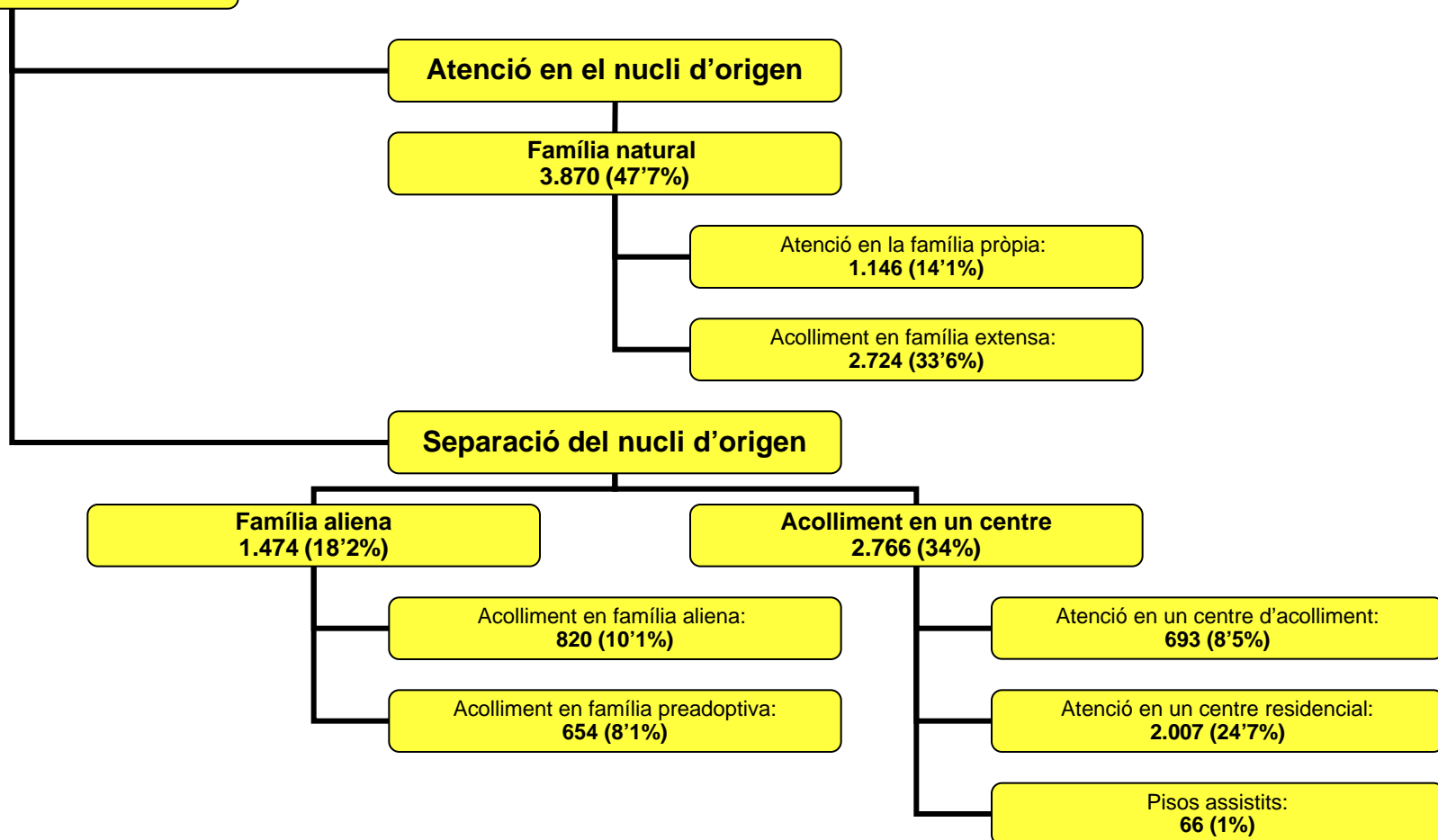
Novetats de la Llei

Títol V. Protecció a la infància i l'adolescència en situació de risc o desemparament (3)

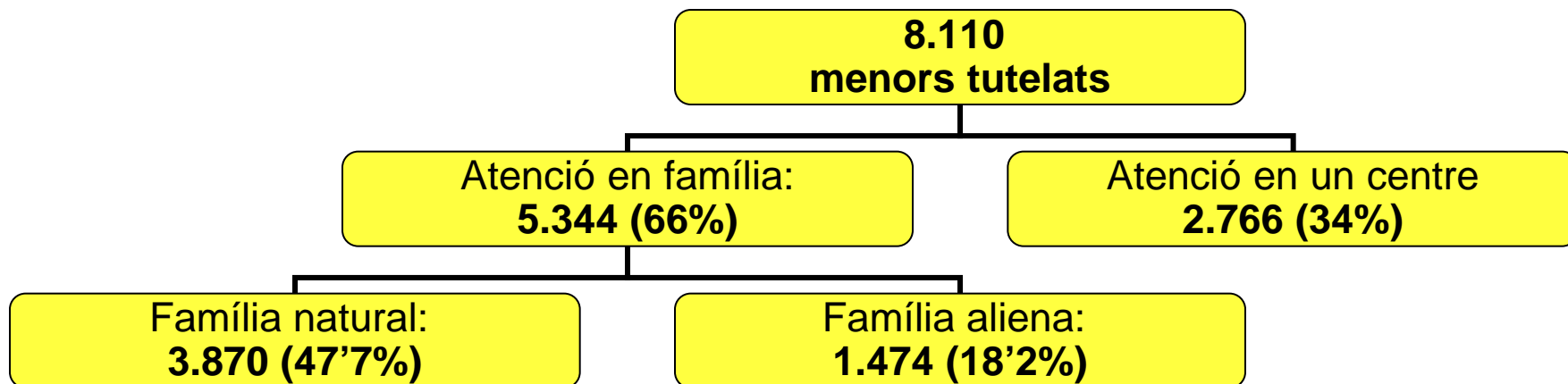
- Nova regulació de les mesures de protecció:
 - **Acolliment permanent:** s'acordarà quan no sigui possible l'adopció i es prevegi un desemparament definitiu
 - **Acolliment professional:** amb persones qualificades i seleccionades, que acolliran infants amb diversitats funcionals, grups de germans o necessitats educatives especials
 - **Nou règim jurídic de l'acolliment preadoptiu:** hi ha un termini de dos mesos per oposar-se a la resolució d'acolliment preadoptiu que dictarà l'administració i un cop la resolució sigui ferma no caldrà el consentiment del progenitor per a continuar amb l'adopció
- **Regulació de l'assistència posterior a la majoria d'edat o emancipació:** formació i inserció laboral dels joves extutelats que ho sol·licitin
- Coordinació i regulació de les actuacions de protecció en els supòsits de persones menors que cometin infraccions penals

Infants i adolescents en mesura de protecció

8.110 menors tutelats

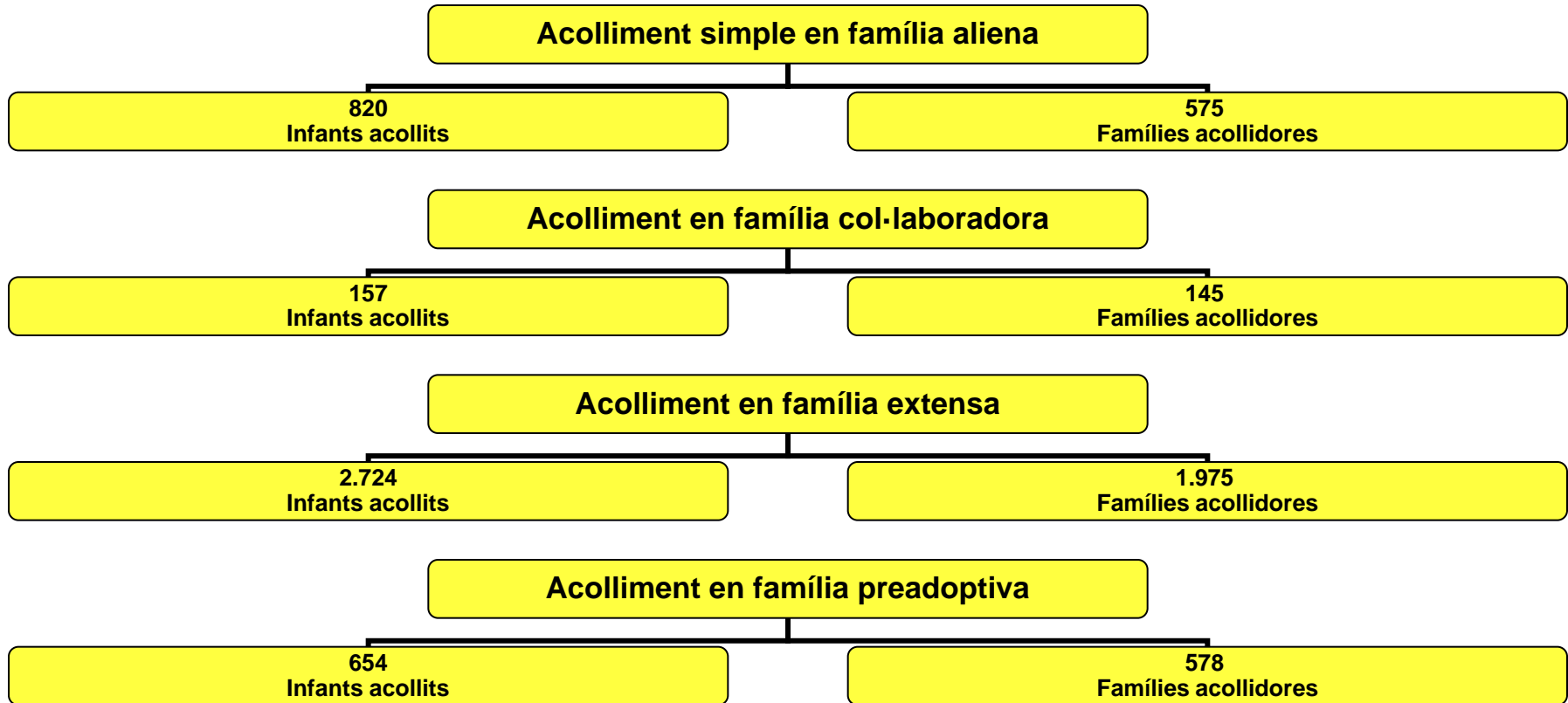
Infants i adolescents en mesura de protecció

Nombre de tuteles: canvis amb la Llei

- Per atendre a un menor en la pròpia família no caldrà desemparrar. Això comportarà canvis en el nombre de menors tutelats
 - Amb la legislació actual, per treballar en una família en situació de risc calia desemparrar un menor. Amb la nova Llei, això no serà necessari, ja que es podrà actuar en cas de situació de risc sense desemparrar el menor
 - Actualment, el Departament està ultimant un pla d'implantació per tal que retornar la tutela als respectius pares i/o mares dels 1.136 menors que estan sent atesos a la seva pròpia família
 - Aquestes famílies seguiran rebent suport econòmic i l'atenció del Departament mentre es trobin en situació de risc
 - **El nombre de menors tutelats baixarà considerablement en els propers mesos**

Acolliments actuals i noves modalitats

- La Llei contempla dues noves modalitats d'acolliment:

- **Acolliment permanent:** s'acordarà quan no sigui possible l'adopció i es prevegi un desemparament definitiu
- **Acolliment professional:** amb persones qualificades i seleccionades, que acolliran infants amb diversitats funcionals, grups de germans o necessitats educatives especials

Calendari d'implementació de la Llei

- La llei entra en vigor al cap d'un mes d'haver estat publicada al DOGC
- La Llei introdueix canvis fonamentals en el treball diari de tots els òrgans i organismes de la Secretaria d'Infància i Adolescència, dels Serveis Socials bàsics i dels Serveis Socials especialitzats
- La llei tindrà un calendari d'implementació progressiu. Les mesures més urgents i necessàries s'implantaran en un termini màxim de 2 mesos, mentre que les menys urgents es duran a terme en un màxim de 6 mesos a partir de l'entrada en vigor de la Llei
- El total desplegament de la Llei pot durar fins a 3 anys

Cost econòmic de la Llei

- Centre d'Investigació i Recerca sobre Maltractaments Infants, previst en l'article 87 de la Llei: 235.000 euros anuals
- Prestació per a menors d'edat en situació de risc: 1.125.000 euros d'increment pressupostari (entrarà en vigor el 2011)
- Altres despeses derivades de l'aplicació de la Llei (inclou Infància Respon, Unitat de Detecció i Prevenció del Maltractament Infantil, Registre Unificat del Maltractament Infantil): 1.460.000 euros

Total: 2.820.000 euros anuals

Conclusions I. Canvi de paradigma

- Fins ara, la legislació vers la infància i l'adolescència pivotava sobre la protecció, només tractava de reaccionar quan l'infant i l'adolescent entraven en situació de risc o desemparament i es preveïen mesures per pal·liar aquesta situació
- La Llei s'adreça a tota la població infantil i adolescent en general i dicta preceptes proactius per aconseguir un major benestar pels infants sense que aquests es trobin en risc o dificultat

Conclusions II. Grans eixos de millora

- La Llei reconeix i potencia els drets dels infants i adolescents, així com la seva protecció
- Millora el suport a les famílies reconeixent la família com a millor espai on desenvolupar els infants i adolescents
- Millora les mesures i garanties de tot el sistema de protecció dels infants i adolescents més vulnerables

Llei dels drets i les oportunitats de la infància i l'adolescència

Generalitat de Catalunya

Maig de 2010